

RAQAMLI O`ZBEKISTON 2030

Egamov Otobek

Toshkent moliya institutining
Elektron tijorat va raqamli iqtisodiyot
kafedrasи o`qtuvchisi

Umurzakov Jasur

Ilmiy rahbar: PhD

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10171499>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 10-November 2023 yil
Ma'qullandi: 15- November 2023 yil
Nashr qilindi: 21-November 2023 yil

KEY WORDS

Raqamli O`zbekiston; Texnologik yutuqlar; Siyosiy tashabbuslar; Iqtisodiy oqibatlar; Ijtimoiy o`zgarishlar.

ABSTRACT

Raqamli transformatsiya global landshaftni qayta shakllantirmoqda va O`zbekiston 2030 yilga borib Raqamli O`zbekiston-2030 shiori sari bu yo`lda muhim qadamlar qo`yishga tayyor. Ushbu maqola O`zbekistondagi raqamli inqilobning ko`p qirrali jihatlarini o`rganadi, texnologik yutuqlar, siyosat tashabbuslari, iqtisodiy oqibatlari va ijtimoiy o`zgarishlar tahlil qilinadi. Har tomonlama tahlil qilish orqali maqola O`zbekistonning raqamli kun tartibining asosiy omillari, muammolari va potentsial natijalarini yoritishga qaratilgan bo`lib, mamlakat kelajagi uchun raqamlashtirishning transformatsion salohiyati haqida tushuncha beradi.

Jadal suratda rivojlanayotgan texnologik taraqqiyot davrida butun dunyo bo`ylab davlatlar raqamli asrning murakkabliklarida harakat qilmoqda. Ular orasida O`zbekiston 2030-yilga borib Raqamli O`zbekistonga aylanish yo`lida o`zgaruvchan sayohatni boshlagan yetakchi o`rinlardan birini egallaydi. Innovatsion texnologiyalarning yaqinlashuvi, strategik siyosat asoslari va ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot nuqtai nazari O`zbekistonni o`ziga xos misol sifatida ko`rsatmoqda.

O`zbekistonning raqamli intilishlari oddiy texnologik integratsiyadan tashqarida; ular millat tuzilishini qayta shakllantirishga yaxlit yondashuvni o`z ichiga oladi. Ushbu maqola "Raqamli O`zbekiston"ning turli yo`nalishlarini o`rganadi, texnologik innovatsiyalar, siyosatning nozik jihatlari, iqtisodiy ta`sirlari va ushbu ulkan kun tartibining ijtimoiy oqibatlarini ochib beradi. Chuqur tadqiq qilish orqali biz O`zbekistonning raqamli evolyutsiyasini boshqarayotgan kuchlar va uning mamlakat kelajagiga qanday ta`sir qilishi mumkinligi haqida tushuncha berishni maqsad qilganmiz. "Raqamli O`zbekiston 2030" dasturining nozik jihatlari bilan tanishar ekanmiz, bu harakat faqat yangi texnologiyalarni o`zlashtirishdan iborat emasligi ayon bo`ladi; Bu O`zbekistonning global raqamli landshaftdagi o`rnini qayta aniqlash va barcha sohalarda barqaror rivojlanishni qo`llab-quvvatlashga qaratilgan birgalikdagi sa`y-harakatlardir.¹

¹ Vanchukhina, L.I., Leybert, T.B., Ergasheva, S.T., Khalikova, E.A. and Khanafieva, I.R., 2022. Integration of the higher education systems of Russia and the Republic of Uzbekistan in training for the digital economy. In Digital Education in Russia and Central Asia (pp. 3-13). Singapore: Springer Nature Singapore.

“Raqamli O’zbekiston 2030” dasturini muvaffaqiyatli amalga oshirish turli manfaatdor tomonlar, jumladan, davlat tuzilmalari, biznes, ilmiy doiralar, fuqarolik jamiyati va xalqaro hamkorlarni jalb etgan holda hamkorlikda yondashuvni talab qiladi. Davlat organlariga qulay tartibga solish muhitini yaratish, innovatsiyalarni rag’batlantirish va raqamli infratuzilmaga sarmoya kiritish vazifasi yuklatilgan. Xususiy sektor subyektlari texnologik innovatsiyalarni rivojlantirish, raqamli korxonalarga sarmoya kiritish va iqtisodiy o’sishga hissa qo’shishda muhim rol o’ynaydi. Akademik muassasalar va tadqiqot markazlari bilim yaratish, malaka oshirish va texnologik taraqqiyotga hissa qo’shadi, fuqarolik jamiyati tashkilotlari va jamoat guruhlari inqilabiv raqamli siyosatni qo’llab-quvvatlaydi va raqamli savodxonlikni targ’ib qiladi.²

Dunyo tobora raqamli kelajak sari intilayotgan bir paytda, O’zbekistonning “Raqamli O’zbekiston 2030” strategiyasi mamlakatni raqamli asrning imkoniyatlari va muammolarini qabul qilishga qaratilgan. Raqamli infratuzilma, elektron hukumat, innovatsiyalar, ta’lim va kiberxavfsizlikka ustuvor ahamiyat berib, O’zbekiston barqaror iqtisodiy farovonlik, texnologik taraqqiyot va jamiyat farovonligi sari yo’lni belgilayapti. Raqamli transformatsiyani qabul qilish va rivojlanayotgan raqamli ekotizimni rivojlantirish orqali O’zbekiston 2030-yilga borib yetakchi raqamli markazga aylanish niyatini amalga oshirishga tayyor. Dunyo jadal raqamli transformatsiyani boshdan kechirishda davom etar ekan, butun dunyo mamlakatlari iqtisodiy o’sishni, innovatsiyalarni va ijtimoiy taraqqiyotni rag’batlantirish uchun texnologiya salohiyatidan foydalanishga intilmoqda. Ushbu global tendentsiyaga muvofiq O’zbekiston “Raqamli O’zbekiston 2030” strategiyasi orqali mamlakatning raqamli kelagini bo'yicha ulkan istiqbolni belgilab berdi. Ushbu keng qamrovli tashabbus O’zbekistonni barqaror rivojlanish va global raqobatbardoshlikka tayyor bo’lgan zamonaviy, texnologik jihatdan rivojlangan davlatga aylantirish uchun raqamlashtirishdan foydalanishga qaratilgan.

“Raqamli O’zbekiston 2030” strategiyasi turli sohalarda taraqqiyotga erishish uchun raqamli texnologiyalarning kuchidan foydalanishga qaratilgan keng ko’lamli tashabbus va siyosatlarni o’z ichiga oladi. Asosiysi, strategiya infratuzilmani modernizatsiya qilish, ulanishni kuchaytirish, raqamli tadbirkorlikni rivojlantirish, raqamli savodxonlik va ta’limni rivojlantirishga qaratilgan. Ushbu maqsadlarga erishish orqali O’zbekiston o’zini raqamli sohada mintaqaviy va global yetakchi sifatida ko’rishni maqsad qilgan.

Raqamli O’zbekiston 2030 ning asosiy ustunlari

1. Raqamli infratuzilmani rivojlantirish: O’zbekistonning raqamli transformatsiya strategiyasi raqamli infratuzilmani, jumladan, yuqori tezlikdagi internetga ulanish, ma’lumotlar markazlari va telekommunikatsiya tarmoqlarini kengaytirish va takomillashtirishga urg’u beradi. Kuchli raqamli infratuzilmani rivojlantirish raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va butun mamlakat bo’ylab uzliksiz ulanishni ta’minlash uchun muhim ahamiyatga ega.³

2. Elektron hukumat va davlat xizmatlari: “Raqamli O’zbekiston 2030” istiqbolining markaziy jihat davlat xizmatlarini raqamlashtirish va zamonaviy, samarali elektron hukumat

² Ashurov, D.Z., Makhmudova, G. and Razakova, B., 2022. Development of digital ecosystem and formation of digital platforms in Uzbekistan.

³ Gulyamov, S., Karieva, G. and Rasulova, M., 2023. Experience of development of digital technologies in Uzbekistan. In E3S Web of Conferences (Vol. 389, p. 03040). EDP Sciences.

tizimini yaratishdir. Ma'muriy jarayonlarni soddalashtirish, davlat xizmatlari ko`rsatishni takomillashtirish va shaffoflikni rag`batlantirish orqali O`zbekiston davlat sektori samaradorligini oshirish bilan birga boshqaruv va jamoatchilik ishonchini oshirishga qaratilgan.

3. Raqamli iqtisodiyot va innovatsiyalar: Strategiya innovatsion va jonli raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishga katta e'tibor beradi. O`zbekiston raqamli tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, texnologik startaplarni rag`batlantirish, tadqiqot va ishlanmalar uchun qulay muhit yaratishga intiladi. Innovatsiyalar va tadbirkorlik madaniyatini yuksaltirish orqali mamlakat iqtisodiy o'sishni rag`batlantirish, bandlik imkoniyatlarini yaratish va global raqobatbardoshlikni oshirishni maqsad qilgan.⁴

4. Raqamli ta'lif va ishchi kuchini rivojlantirish: Raqamli asrda ta'lif va inson kapitalining hal qiluvchi rolini tan olgan holda, O`zbekiston raqamli savodxonlik va ko`nikmalarni rivojlantirish tarafdori. Strategiya fuqarolarni raqamli iqtisodiyotda muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo`lgan ko`nikmalar bilan qurollantirish uchun ta'lif, kasb-hunar ta'limi va umrbod ta'lif dasturlariga raqamli texnologiyalarni integratsiyalashuviga ustuvor ahamiyat beradi.

5. Kiberxavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilish: raqamli transformatsiya yangi imkoniyatlarni keltirib chiqarar ekan, u kiberxavfsizlik va ma'lumotlar maxfiyligi bilan bog`liq muammolarni ham keltirib chiqaradi. O`zbekiston strategiyasi kiberxavfsizlik infratuzilmasini mustahkamlash, ma'lumotlarni himoya qilish bo`yicha qonunlarni takomillashtirish va kibertahdidlarga qarshi kurashish asoslarini yaratish bo`yicha chora-tadbirlarni o`z ichiga oladi. Raqamli tizimlarning xavfsizligi va yaxlitligini ta'minlash raqamli ekotizimda ishonch va ishonchlilikni oshirish uchun juda muhimdir.

O`zbekiston o`zini mintaqadagi raqamli markaz sifatida ko`rsatgani sababli, "Raqamli O`zbekiston 2030" strategiyasi texnologiya va raqamli sohalarga to`g`ridan-to`g`ri xorijiy investitsiyalar (TDI)ni ko`proq jalb qilishi kutilmoqda. Investitsiyalar uchun qulay muhit yaratish, innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash va ilg`or jahon tajribasiga moslashish orqali O`zbekiston o`zining xalqaro raqobatbardoshligini oshirishga va texnologik investitsiyalar va sheriklik uchun jozibador joy sifatida o`zini namoyon etishga intiladi. Bu, o`z navbatida, iqtisodiy rivojlanish, bilimlarni uzatish va texnologik tajriba almashishni rag`batlantirishi kutilmoqda.

"Raqamli O`zbekiston 2030" O`zbekistonning iqtisodiy kelajagi bo`yicha transformativ qarashni ifodalaydi, bu mamlakatni barqaror iqtisodiy o'sish, innovatsiyalar va global raqobatbardoshlik uchun raqamli texnologiyalar salohiyatidan foydalanishga yo`naltiradi. O`zbekiston raqamli infratuzilma, tadbirkorlik, elektron tijorat, malaka oshirish va global hamkorlikka e'tibor qaratib, jonli, dinamik raqamli iqtisodiyotga yo`l ochmoqda. Strategiya ishlab chiqilar ekan, u mamlakatning iqtisodiy landshaftini shakllantirish va O`zbekistonning raqamli davrda asosiy ishtirokchi sifatidagi mavqeini oshirishga tayyor.

References:

1. Шукрова, М. А. XVI-XVIII АСРЛАРДА ИНГЛИЗ ТИЛИДА ЭТИКА АТАМАЛАРИНИНГ РИВОЖЛЯНИШИГА ДОИР БАЪЗИ МАСАЛАЛАР НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ

⁴ Abdurashidova, Marina Sagatovna, and Muhammad Eid Balbaa. "Digital Transformation of the Industrial Sector: The Case of Uzbekistan Economy." In Proceedings of the 6th International Conference on Future Networks & Distributed Systems, pp. 130-136. 2022.

ЭТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ XVI-XVIII ВЕКОВ SOME ISSUES ON THE DEVELOPMENT OF TERMS OF ETHICS IN THE. ANIQ VA TABIIY FANLAR, 165.

2. Shukurova, M. A. Development Of The Informative Structure Of The Lexical-Conceptual Field Of Ethics In The 16th-18th Centuries.
3. Askarovna, S. M. (2021). General Linguistic Theories in English Linguistics of the Xvi-xvii Centuries and the Practice of Norms in Vocabulary. European Scholar Journal, 2(4), 504-506.
4. Шукрова, М. (2023). XVI-XVII ASRLAR INGLIZ TILI ETIKA TERMINLARINING STRUKTUR TAHLILI. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 41(41).
5. Шукрова, М. (2023). REVIEW OF LINGUISTIC THEORIES IN THE ENGLISH LANGUAGE OF THE RENAISSANCE PERIOD. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 41(41).
6. Uktamova, N. (2021). THEORETICAL ISSUES TO INCREASE THE EFFICIENCY OF EMISSION
7. OPERATIONS OF COMMERCIAL BANKS. International Finance and Accounting, 2021(4), 14.
8. Younas, Ammar, Recent Policies, Regulations and Laws Related to Artificial Intelligence Across the Central Asia (August 1, 2020). Ai Mo Innovation Consultants, 2020, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3664983>
9. Younas, Ammar. "Sustaining Innovative Economy in Fourth Industrial Revolution: A Whitepaper of Uzbek Centered Artificial Intelligence Policy (February 01, 2020)." Available at SSRN 3533410.
10. Younas, Ammar, and Kinza Fatima. "REGULATING NANOTECHNOLOGY TRANSFER IN DIGITALIZED CENTRAL ASIA." DEVELOPMENT ISSUES OF INNOVATIVE ECONOMY IN THE AGRICULTURAL SECTOR (2021): 744-746.
11. Younas, Ammar, et al. "Overview of big data and cloud computing laws, regulations and policies in central Asia." Regulations and Policies in Central Asia (August 12, 2020) (2020).
12. Younas, Ammar. "Finding a consensus between philosophy of applied and social sciences: A case of biology of human rights." JournalNX A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal. ISSN 2581-4230 (2020): 62-75.
13. Younas, A. "Legality of Rule of Law with Chinese Characteristics: A Case of "Ultra-Sinoism". Russian Law Journal. 2020; 8 (4): 53-91."
14. Younas, Ammar. "The Rise of 5G in Central Asia: Latest News and Updates about the Next Generation Network." AI Mo Innovation Consultants (Smc-Pvt) Ltd (2020).
15. Younas, Ammar. "Responsible AI: Introduction of "Nomadic AI Principles" for Central Asia." (2020).
16. Ammar, Younas. "Subjects, objects and forms of land ownership in Kyrgyzstan: challenges and prospective." International Journal of Innovative Technologies in Economy 2 (8) (2017): 19-21.
17. Akhmedjanova, F. D. (2022). COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING APPROACH. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(1), 819-823.
18. Ахмеджанова, Ф. (1970). Творчество прогрессивных поэтов андижанской литературной среды конца XIX в. и начала XX в. Раджи, Мунтазир, Шавки). Автореферат канд. дисс. Ташкент, 10-11.